An Enlightened Woman

संस्कृता

Volume 1 | Issue 7 | September 2022

SANSKRITA - DIALOGUE 6

MULTIDISCIPLINARY EDUCATION

Multidisciplinary education is known to build vibrant communities of scholars, peers and enable students to become well rounded individuals. It is in this backdrop National Education Policy, lays great emphasis on transformation of Higher Education Institutions into multidisciplinary Universities. (As per UGC) So fortunate are we that SNDT WU is originally a multidisciplinary university, with more than 200 courses which are not only diverse in nature but are also skill based to empower and equip students to be Sanskrita.

Apprenticeship opportunities are woven skillfully in our curriculum enabling us to build bridges of collaboration with the industry.

Penetrating in the communities to explore their ways of living, thought processes and values they live with has always been the practice of SNDT students. Fostering social responsibility in the personality of students is the key character of Sanskrita and SNDT.

Let us come together and understand our strengths to showcase the roadmap of implementation of National Education Policy to Higher Education Institutions of Bharat.

Jai Hind

Prof. Ujwala Chakradeo
Vice Chancellor
S.N.D.T. Women's University

This Month....

The month of India's Independence Day. India has completed seventy five years of political freedom and everywhere there was an enthusiasm of '*Azadi ka Amrit Mahotsav*'. In SNDT Women's University we had one week log celebration for the same and called it '*Utsav Atmnirbharta Ka*'. In this celebration, many competitions were organized for the students in all the campuses of the University. Students from the affiliated colleges were also involved in these competitions. For all the competitions like - essay writing, poetry recitation, rangoli making etc. common theme was '*Utsav Atmnirbharta Ka*'. Mini marathon was organized by the Department of Students' Welfare in which about 800 students participated. Keeping the green environment in mind, tree plantation was done in Juhu campus of the University. '*Har Ghar Tiranga*' abhiyan was taken ahead successfully in all the four campuses. Hon'ble Vice Chancellor madam herself was part of most of these programmes. Culmination of this week-long celebration was done in Patkar Hall on 17-08-2022 with celebrity Dr. Anuradha Singh as the Chief Guest. This year's celebration was full of enthusiasm as all the students and teachers were freely interacting without any compulsion of following the COVID-19 protocols.

Amidst this celebration environment, there was an anxiety among most of the teachers as deadline for submitting the SSR for ensuing NAAC was around the corner. After some initial glitch, successful submission of SSR was another achievement. However, the countdown for NAAC Peer Team visit has begun.

On the academic side, lectures have started. Students and teachers are busy-busy. Proud seniors and humble freshers are yet to mingle well and can be identified separately in the pool of students as different waters of Ganga and Yamuna in Sangam. Admissions are still on due to delayed results of the previous classes. Coming month will see the Teachers Day and fresher parties in various departments. Campuses are welcoming fresh students.

Hearty and warm welcome to another academic year dear students!!

Prof. Ruby Ojha
Pro - Vice Chancellor
S.N.D.T. Women's University

संपादकीय

माननीय पंतप्रधान श्री. नरेंद्र मोदीजींच्या नेतृत्वात 'आजादी का अमृत महोत्सव' हा केंद्र शासनाचा स्तुत्य उपक्रम सुरू असून गेल्या पंच्याहत्तर वर्षांमधील भारताचा क्रांतीकारक इतिहास, वैभवशाली संस्कृती आणि त्याची फलनिष्पत्ती यांच्या स्मृतीला अभिवादन करण्याचा हा प्रयत्न आहे. 'स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव' हा उपक्रम राष्ट्रीय, आंतरराष्ट्रीय, केंद्रशासित प्रदेश आणि राज्य स्तरावर साजरा करण्यात येत आहे. या अनुशंगाने विषयाधिष्ठित आणि प्रतिकात्मक उपक्रमांचे आयोजन सर्वच स्तरावर करण्यात येत आहे. स्वातंत्र्य मिळाल्यानंतरच्या या पंच्याहत्तराव्या वर्षात भारतातील प्रत्येक नागरिकांच्या मनात देशभक्तीची भावना जागृत करण्यासाठी 'हर घर तिरंगा' हा उपक्रम माननीय पंतप्रधान श्री. नरेंद्र मोदीजींच्या नेतृत्वात राबविण्यात आला. या विशेष उपक्रमास संपूर्ण देशभरातून भरघोस प्रतिसाद देखील मिळाला. राज्यस्तरावर मुख्यमंत्री माननीय श्री. एकनाथजी शिंदे यांच्या नेतृत्वात संपूर्ण राज्यात विविध कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात आले. अमृत महोत्सवाच्या या कार्यक्रमामध्ये राज्यातील सर्व शैक्षणिक संस्थांचा मोठा सहभाग होता.

'संस्कृता स्त्री पराशक्ति' हे ब्रीदवाक्य घेऊन १०७ व्या वर्षात पदार्पण करणाऱ्या स्त्रियांना शिक्षणाकरिता तथा व्यक्तिमत्व विकासाकरिता एक संस्कारक्षम व्यासपीठ देणाऱ्या श्रीमती नाथीबाई दामोदर ठाकरसी महिला विद्यापीठाने देखील 'स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव' या उपक्रमाची सुरूवात केली. विद्यापीठातील पदव्युत्तर विभाग, संलग्रित आणि संचलित महाविद्यालयांमध्ये अमृत महोत्सवाच्या निमित्याने 15 ऑगस्ट 2021 पासूनच मोठया उत्साहात विविध कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात येत आहे. विद्यापीठाच्या चर्चगेट,जुहू, पुणे आणि श्रीवर्धन या चारही प्रांगणांमध्ये यावर्षीच्या स्वातंत्र्यदिनाचे कार्यक्रम अत्यंत उत्साहाने पार पडले. मा. कुलगूरू प्रा.डॉ. उज्वला चक्रदेव यांच्या हस्ते विद्यापीठाच्या जुहू प्रांगणामध्ये ध्वजारोहणानंतर वृक्षारोपण समारंभ संपन्न झाला. तसेच या प्रसंगी मिनी मॅरेथॉन स्पर्धेचे आयोजन विद्यापीठाच्या तिन्ही प्रांगणांच्या परिसरात करण्यात आले. यामध्ये शिक्षक, शिक्षकेतर अधिकारी-कर्मचारीआणि विद्यार्थीनीनी अत्यंत उत्साहाने सहभाग घेतला विद्यापीठाच्या विविध अधिविभागांमध्ये, कार्यालयांमध्ये 'स्वच्छता मोहिम' राबवून राष्ट्रध्वज ही लावण्यात आले.

'उत्सव आत्मनिर्भरतेचा' या आशयसुत्रावर आधारित काव्यलेखन, निबंधलेखन, पोस्टर, रांगोळी, नृत्य आणि क्रिडा स्पर्धाचे आयोजन करण्यात आले. या स्पर्धांना पदव्युत्तर विभाग, संलग्रित, संचलित महाविद्यालये यामधून विद्यार्थीनींचा भरघोस प्रतिसाद मिळाला. या उत्सवाची सुरुवात ग्रंथ प्रदर्शनाने झाली व उत्सवाचा सांगता समारंभ १७ ऑगस्ट २०२२ रोजी सकाळी ११ वाजता विद्यापीठाच्या प्रांगणातील 'पाटकर हॉलमध्ये मा. कुलगुरू प्रा. डॉ. उज्वला चक्रदेव यांच्या अध्यक्षतेखाली आणि डॉ. अनुराधा सिंह, इटरनॅषनल फिल्म एडिटर, डॉक्युमेंटरी फिल्म मेकर आणि डायरेक्टर यांच्या प्रमुख उपस्थितीत पार पडला या प्रसंगी पदव्युत्तर विभागातील विशेष उल्लेखनिय माजी विद्यार्थीनीचा सत्कार करण्यात आला. विद्यापीठाने आयोजीत केलेल्या स्पर्धांमध्ये प्राविण्य मिळवलेल्या सर्व विद्यार्थीनींचा पारितोषिके देऊन गौरव करण्यात आला. तसेच विजेत्याना कार्यक्रमाचे सादरीकरण करण्याची संधी देण्यात आली. या कार्यक्रमाला विविध ठिकाणच्या संचलित आणि संलग्रित महाविद्यालयातील विजयी झालेल्या विद्यार्थीनी उपस्थित होत्या. विद्यापीठाच्या संगीत विभागातील विद्यार्थीनीनी ' उत्सव आत्मनिर्भरतेचा' या आशय सुत्राला अनुसरून अतिशय समर्पक, उद्बोधनपर आणि देशभक्तिपर सादर केलेल्या गीतांनी कार्यक्रमाची सांगता झाली. सदर अंकात उत्सव आत्मनिर्भरतेचा अंतर्गत घेण्यात आलेल्या कार्यक्रमांचा आढावा घेण्यात आला असून यामुळे अनेकांना प्रोत्साहन मिळणार आहेत.

सध्या विद्यापीठात 'राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२०' अंमलात आणण्याची प्रक्रिया मा. कुलगुरू प्रा.डॉ. उज्वला चक्रदेव यांच्या मार्गदर्शनाखाली सुरू असून विद्यापीठाच्या विविध विभागांमध्ये तशा हालचालीही सुरू झाल्या आहेत. २०२२-२०२३ या शैक्षणिक वर्षात प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थीनीना यांचा लाभ होइल. कौशल्याधारित विविध छोटे पूरक अभ्यासक्रम अल्पावधीतच अधिविभागातून आणि महाविद्यालयातून सुरू केले जातील ज्यामुळे विद्यार्थीनींच्या ज्ञानाच्या कक्षा रूंदावतील आणि त्याना आर्थिक स्वावलंबनाची दिशा मिळेल.

सध्या विद्यापीठात 'महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ कायदा २०१६' नुसार होणाऱ्या सिनेटच्या निवडणूकांसाठी अर्ज भरण्याची प्रक्रिया पूर्ण झाली असून शिक्षक मतदार याद्याही तयार करण्याच्या प्रक्रियेने वेग घेतला आहे. त्यामुळे विद्यापीठात सर्वांचेच होणाऱ्या निवडणूकांकडे लक्ष लागले आहेत. या निवडणूकांसाठी प्रतिनिधीत्व करू इच्छिणाऱ्या सर्व उमेदवारांना 'टीम संस्कृता' कडून खूप शुभेच्छा!

टीम संस्कृता

EDITORIAL BOARD MEMBERS

- Dr. Subhash Chavan
- Dr. Sujata Gokhale
- Dr. Nancy Fernandes
- Dr. Sunil Ramteke
- Dr. Prabhakar Chavan
- Dr. Manisha Madhwa
- Dr. Rekha Chavan
- Dr. Pallavi Prakash
- Dr. Dharmaji Kharat
- Dr. Kavit Pandya
- Dr. Sanjay Kumar Phad
- Mr. Ameya Mahajan

TECHNICAL ASSISTANT :

- Dr. Balu Rathod
- Mr. Mehul Khale

National Librarian's Day Celebration

SHPT School of Library Science, SNDT Women's University celebrated National Librarian's Day on 29th August, 2022. Every year 12th August is celebrated as National Librarian's Day in memory of Dr. S.R. Ranganathan, who is considered as the father of library and information science in India. The program was organized by MLISc 2nd year students. Director, BMK KRC and Head of the department, Dr. Subhash Chavan, Associate Professor-Dr. Parul Zaveri, Associate Professor- Dr. Jyoti Bhabal, Deputy Librarian-Dr. Vilas Jadhav, Library Staff and MLISc students were present for the celebration.

The program started with the warm welcome and short introduction given by Ms. Ashwini Salve. The major attraction of the program was the games. The first game "Library Trivia" was hosted by Ms. Sanju Singh. The questions and answers from the first game warmed up everyone for the second game "Scavenger Hunt" which was hosted by Ms. Maryann Barneto, where everyone needed to be on their toes to find the answers from the reference sources and find the killer in the murder mystery. The third game "Pictionary" was hosted by Ms. Samrudhi Sale where everyone guessed the words of the images drawn by the drawer. The final game "Charades" was hosted by Ms. Ankita Karkate where one acted out the word while others guessed it. After the games the prize ceremony was held where the top three players in each game were announced. The prize ceremony was hosted by Ms. Swapnali Kamble who also counted the scores and timed each game. The prizes were distributed to the winners.

The program provided us with the opportunity to have our professors and library staff unwind from their busy schedules and enjoy it for a while. We also discovered a new sense of responsibility as future librarians. The program ended with a group photograph.

Dept. of SHPT Library Science

हिंदी विभाग द्वारा आयोजित प्रेमचंद जयंती

एसएनडीटी महिला विश्वविद्यालय, मुम्बई के हिंदी विभाग द्वारा १ अगस्त, २०२२ को प्रेमचंद जयंती के अवसर पर कार्यक्रम का आयोजन किया गया।

हिंदी विभागाध्यक्ष प्रो. सुनीता साखरे के द्वारा मुख्य अतिथि का स्वागत और परिचय प्रस्तुत किया गया। तत्पश्चात् अतिथि वक्ता के रूप में आए डॉ. कवित्त पण्ड्या जी के द्वारा प्रेमचंद द्वारा रचित कहानी "बूढ़ी काकी" का पाठ किया गया। कहानी पाठ के पश्चात् कहानी पर चर्चा की गई। कार्यक्रम में विश्वविद्यालय के मराठी विभाग की अध्यक्ष डॉ. अरुणा दुभाषी तथा प्राध्यापक अनुराधा पोद्दार, गुजराती विभाग की अध्यक्ष डॉ. दर्शना ओझा तथा हिंदी विभाग की एम.ए. की छात्राएँ मौजुद थी। संचालन डॉ. संदेशा भावसार द्वारा किया गया। डॉ. पल्लवी प्रकाश के द्वारा धन्यवाद ज्ञापन से कार्यक्रम का समापन किया गया।

Dept. of Hindi

बोल कि लब आज़ाद हैं तेरे

स्वतंत्रता से हमारा आशय क्या है? 'स्व.' यानि 'हमारा या मेरा' और 'तंत्र' यानि Mechanism अर्थात् अपनी शर्तों पर जीवन का निर्वाह। जब हम स्वतंत्रता के साथ Expression अर्थात् 'अभिव्यक्ति' जोड़ देते हैं तो एक पूरा पारिभाषिक शब्द बनता है, 'अभिव्यक्ति की स्वतंत्रता'।

संविधान ने हमारे मूलभूत अधिकार तय किए हैं, समता का अधिकार, शोषण के विरुद्ध अधिकार, धर्म की स्वतंत्रता का अधिकार, संस्कृति और शिक्षा का अधिकार, सांवैधानिक उपचारों का अधिकार और वाणी स्वतंत्र्य का अधिकार। संविधान का उल्लेख करते हुए यदि हम प्रकृति में भी देखें तो सर्वत्र स्वातंत्र्य - भाव के दिग्दर्शन होते हैं। कोयल का कूकना, पंछी का चहचहाना, रोज सवेरे आसमान के क्षितिज से सूरज देवता का उगना, सुबह की दस्तक देना। सभी तो अपनी अनुभूति को अभिव्यक्ति दे रहे हैं बेरोक-टोक। मानव अधिकारों से सजग इस दुनिया में बंधन की कल्पना भी व्यर्थ है। हाँ, हम स्वतंत्र हैं अपनी बात कहने, न कहने के लिए और दूसरे की बात सुनने न सुनने के लिए।

अभिव्यक्ति की स्वतंत्रता प्रकृति-प्रदत्त अधिकार भी है और संवैधानिक भी। लेकिन इसे क्या हम सिर्फ अधिकार मानें या फिर इसे कर्तव्य-भावना से जोड़कर भी देखने की आदत डालें वर्जीनिया वुल्फ ने लिखा है 'स्वतंत्रता का आनंद लेने के लिए अपने पर नियंत्रण रखना जरूरी है।' विषय में जाहिर होनेवाली चिंता स्वाभाविक है क्योंकि आजादी, परतंत्रता, बंधन, कर्तव्य, अधिकार सबकुछ इतना गड्ड-मड्ड हो जाता है कि हमें ये तय करना मुश्किल लगता है कि व्यक्ति बड़ा है या विचार। दरअसल हम ये भूल जाते हैं कि विचार अपने आप में तटस्थ होता है। अनुभूति एकदम निर्वैयक्तिक और जीवन का बहाव स्वत: स्फूर्त। हम अपनी मानसिकता और लघुता इसमें जोड़कर इसे सीमित बना देते हैं, कुछ हद तक विवादास्पद भी।

प्रकृति में कुछ भी बंधनयुक्त नहीं हैं। पहाड़, पेड़ नदियाँ। बच्चा भी जन्म लेते समय कहाँ बंधनों में होता है? कार्ल मार्क्स ने तो दुनियाभर के शोषकों को संबोधित करते हुए कहा था कि, 'डरो मत, तुम्हारे पास खोने के लिए सिर्फ बेड़ियाँ है, और पाने के लिए पूरा आसमान, पूरी दुनिया। सच भी है, विचार और अनुभूति और फिर उसकी अभिव्यक्ति बंधनों में संभव नहीं हैं। वह तो उगती है, तरल हो कर बहती है इस घोषणा के साथ कि जिंदगी के किसी कारावास में किसी बंधन में हम चुप नहीं बैठेंगे। हम तो कलमों, ब्रशों, सुरों, पत्थरों रगों में उतरेंगे। दिमागों में छायेंगे और नसों में तैरेंगे। हम हमेशा नये शरीरों की माँग करेंगे जिसमें हम स्वतंत्र अभिव्यक्त हो सकें। क्योंकि स्वतंत्र विचार या स्वतंत्र व्यक्ति भेड़ नहीं है इसलिए भीड़ भी नहीं है।

कल्पना कीजिए चित्रकार अपनी आत्मा के उद्दाम वेग को कुचलकर हमसे पूछने आये, जी हुजूर, कौन सा चित्र बनाऊँ? एक कहानी कार लिखते-2 कलम से कहे क्षमस्व! अभी नहीं, पहले जनता से पूछकर आता हूँ तुम्हे क्या लिखना है?

आश्चर्य हो रहा होगा आपको कि ये कैसा मानसिक दिवालियापन। तब? बात यही सामने आती है कि यदि स्वतंत्रता को हम मूल्य मानें तब सच्ची और सहज अभिव्यक्ति पर बंधन क्यों? दरअसल इसका उपयोग और दुरूपयोग करनेवाले व्यक्ति विशेष ही कटघरे में खड़े किए जाने चाहिए।

बात यही खत्म नहीं होती क्योंकि सिक्के का एक दूसरा पहलू भी है। जहाँ हमने अपनी स्वतंत्रता को अपनी अधिकार के, साथ-साथ उसका मनचाहा इस्तेमाल करने वाला लाइसेंस भी मान लिया है। और इसलिए हम जिस समाज में रह रहे हैं उसमें चारों ओर अधिकारों का ढोल पीटते व्यक्ति ही दिख रहे हैं। अधिकारों के नगाड़ो के शोर में कर्तव्य, उत्तरदायित्व हमारी सामाजिकता, नैतिकता सब दांव पर लगी है।

बहुत बारीक-सा फ़र्क है स्वतंत्रता और स्वच्छंदता में। अभिव्यक्ति की निरकुंश स्वच्छंदता के भीतर से सर्वोत्तम का चयन और नियमन होना चाहिए। लेकिन यदि अपनी अभिव्यक्ति की स्वतंत्रता को हम स्वछंद आचरण का लाइसेंस मान लें तब सामाजिक हित और राष्ट्रीय विकास दोनों बाधित होते हैं।

हम सब आज़ादी के अमृत महोत्सवी वर्ष में हैं। ये उत्सव का समय है साथ ही आत्मचिन्तन, विश्लेषण और पुनर्समीक्षा का समय भी है। संस्कृति गौरव का उदात्त भाव भी लेकिन सांस्कृतिक अहंकार के लिए इसमें कोई स्थान नहीं है। और कर्तव्य – परायणता से बड़ी कोई स्वीकृति नहीं है।

आप सभी को आज़ादी के अमृत महोत्सव की अनेकश: बधाइयाँ।

डॉ. वंदना शर्मा
कुलसचिव (अति.भार)

WEBINAR ON FINANCIAL PLANNING

PG Department of Economics (Mumbai) and PG Department of Commerce (Mumbai), SNDT Women's University had organised a webinar on Financial Planning on August 06, 2022. Overall 66 participants joined this webinar. Webinar started with the welcome speech Dr. Sanjay Phad, I/C Head of the Department of Economics. Dr. Phad also gave a brief introduction of Resource Person Dr. Sharankumar Shetty. This Particular lecture aimed at understanding the importance of Saving and financial planning in today's uncertain world. Dr Shetty emphasized that students should save and invest more of their income. He gave an example of Warren Buffett. A person should start investing as early as he can. The highlight was learning from the Three Idiot Movie. If we buy things which are not required, we have to sell the things which are required. Dr Shetty also explained the difference between assets and liabilities. Asset is not Asset just because it appears on your Asset side. For example cars, while it appears on the asset side of your balance sheet, it does not earn and its value continuously depreciates. It is indeed a liability. Assets are equities, bonds, rented real estates etc. One should keep that in mind. Sir quoted a thought by Charlie Munger. As long as you don't do any nonsense with your money you would end up becoming rich if you are disciplined and patient. He further conveyed the concept of holistic wealth. It consists of six types of wealth- physical wealth, Financial Wealth, Professional Wealth, Social Wealth, intellectual Wealth, spiritual Wealth. He added that compounding is the 'eighth wonder' of the World. He concluded the lecture asking all to be a learning machine. The vote of Thanks was given by Miss Aditi Patwardhan, teaching faculty at PG Department of Economics. The programme ended on a happy note.

Resource Person

✿ **Dept. of Economics**

'Women Freedom Fighters: The Youngest Female Revolutionaries of India'

The Bharatratna Maharshi Karve Knowledge Resource Center & SHPT School of Library Science triumphantly organized, 'Women Freedom Fighters: The Youngest Female Revolutionaries of India' as part of the 21st Professor Vidyut Khandwala Lecture Series, which was conducted on 26th August 2022.

The function was a success as more than 50 participants joined the programme from the departments of History, Library Science, Arts, NSS, Marathi & SNDT College.

Ms. Ashwini Salve welcomed the participants and guest. Ms. Sanju Singh felicitated the guest and teachers. Ms. Samruddhi Sale proudly introduced Dr. Sen who is the daughter of Sunity Chowdhury -the yougest revolutionary of India.

Dr. Bharati Sen was requested to address the audience and share the historical story of India. She began by expressing the then situation of Bengal where armed revolutions were actively trying to dismantle the British rule. She used to go to school with her friend Shanti Ghose, where they met their senior Prafulla Nalini Brahma, who introduced them to the revolutionary activities of the Jugantar Party, one of the main factions operating in Bengal.

She recounted Prafulla's boldness, when she questioned Dr. Subash Chandra Bose about why women could not be an active participant in the armed revolution, which resulted in the announcement from Dr. Subhash Chandra Bose that women would be trained in armed mission of the freedom movement. Dr. Bose allowed girls to take part in the plan to assassinate the British Magistrate. Thus, Sunity Chowdhury & Shanti Ghose were selected for the job, and it was decided that the murder would take place after the girls finished their final exams. On the day of the assassination, the girls went to the Magistrate's Office under pseudonyms and open fired as soon as the British Magistrate – Charles Stevens, walked out of the office. The British orderlies were afraid that the men may march in to kill more of them, thus the girls were directly taken to jail. Many Indians celebrated this victory as it was the first-time women had been able to successfully assassinate a target, though others vehemently opposed it. Finally, when the girls were tried at Calcutta High Court, they were awarded life imprisonment. This distressed them, as they were planning to die as martyrs for the country.

In jail, both Sunity Chowdhury & Shanti Ghose were treated unfairly, likewise outside the jail walls, her family was tormented. Her grandfather's pension was stopped & none of her family could find employment. This resulted in one of her elder brothers dying from malnutrition; a guilt she carried her entire life. The girls were incarcerated for many years until the Pact of 1939, where the British would release Indian political prisoners in return for India's military assistance in World War II. Therefore, after her release in 1939, she decided to pursue a career in medicine and become a doctor. Times were difficult as she had no money for even the essentials. This is where Sunity's future husband, a fellow freedom fighter gave her family refuge. Finally, after becoming a doctor against all odds, Sunity & her future husband got married and led a calm, simple life till the end.

A small display of photographs of women revolutionaries and Dr. Sen's book on her mother titled as – 'Sunity Chowdhury: Life of a Freedom Fighter'

Ms. Ankita Karkate presented the vote of thanks.

✿ **Dept. of SHPT Library Science**

एसएनडीटी विद्यापीठामध्ये राष्ट्रीय क्रीडा दिन संपन्न

एसएनडीटी महिला महाविद्यालय व शारीरिक आणि क्रीडा विभाग यांच्या संयुक्त विद्यमाने आज 29 ऑगस्ट 2022 रोजी विद्यापीठाच्या कमिटी रूममध्ये राष्ट्रीय क्रीडा दिनाचे आयोजन करण्यात आले.

एसएनडीटी महिला महाविद्यालयातील विद्यार्थिनींनी याप्रसंगी मेजर ध्यानचंद यांच्या विषयी मिस उन्नती दोषी, महिरा खान,रीती, विनिषा, दीप्ती जाधव, नेहा कदम यांनी सखोल माहिती दिली.

कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन श्रीम. पौर्णिमा मॅडम यांनी केले. याप्रसंगी शारीरिक विभागाच्या माजी संचालिका लिंडा डेनिस, श्री. रॉड्रिक्स व श्रीम.अंजली जोगळेकर उपस्थित होते.

विद्यापीठात अनेक वर्षे क्रीडा क्षेत्रात मोलाची कामगिरी करणारे कोच श्री रविकांत कमलाकर काळे यांचाही गौरव करण्यात आला त्यांना यापूर्वी क्रीडा व युवक सेवा संचालनालय महाराष्ट्र राज्य पुणे याच्याकडून गौरवण्यात आलेले होते.

मेजर ध्यान चंद यांच्या कार्यावर आधारित चित्रफिती दाखवण्यात आली.यासाठी शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांनी मदत केली.

आपल्या मनोगतात डॉ लिंडा डेनिस यांनी आपण दररोज 45 मिनिटं चालले पाहिजे असे सांगितले तर श्रीम.अंजली जोगळेकर यांनी योगासनाचे महत्त्व स्पष्ट केले.

एस एन डी टी महिला महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ गुरव यांनी प्रत्येक विद्यार्थिनींनी खेळामध्ये आपला सहभाग नोंदवला पाहिजे, क्रीडेला जीवनात अनन्यसाधारण महत्त्व आहे हे उदाहरणातून पटवून दिले. खेळाचा सराव करण्यासाठी विद्यापीठांमध्ये बॅडमिंटन हॉल नादुरुस्त असल्यामुळे विद्यार्थिनींना खेळाचा सराव करता येत नाही.याबद्दल डॉ. गुरव यांनी खंत व्यक्त केली.

विद्यापीठाच्या क्रीडा विभागाचे प्रभारी संचालक डॉ सुभाष वाघमारे आपल्या अध्यक्षीय भाषणामध्ये राष्ट्रीय क्रीडा दिनाचे महत्व विशद केले. प्रत्येकानी आपल्या आवडीनुसार खेळ निवडले पाहिजेत. खेळामुळेच आपल्या व्यक्तिमत्वाचा विकास होतो. शिक्षणाबरोबर खेळ महत्त्वाचे आहेत.

विद्यापीठाच्या कुलगुरू मा. उज्वला चक्रदेव यांच्या प्रेरणेने शारीरिक विभागाचे काम वेगाने चालले आहे असे नमूद केले.

शारीरिक शिक्षण विभागाच्या समन्वयक बिना पंड्या यांनी उपस्थितांचे आभार मानले व राष्ट्रगीतांनंतर कार्यक्रम संपला असे जाहीर केले.

✿ **SNDT College of Arts, SCB College of Commerce and Physical & Sports Department**

स्वराज्य महोत्सव अंतर्गत "उत्सव आत्मनिर्भरतेचा"

स्वराज्य महोत्सव अंतर्गत "उत्सव आत्मनिर्भरतेचा" या संकल्पनेवर एसएनडीटी महिला विद्यापीठामध्ये दिनांक १० ऑगस्ट ते १७ ऑगस्ट रोजी स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव साजरा करण्यात आला

दिनांक १० ऑगस्ट रोजी चर्चगेट आवारात

भारतरत्न महर्षी कर्वे ज्ञान स्त्रोत केंद्रात उपक्रमाचा शुभारंभ राज्य मानवी हक्क आयोगाचे मा. विशेष पोलिस महानिरीक्षक डॉ. रवींद्र

शिसवे ह्यांच्या शुभहस्ते संपन्न झाला व ग्रंथमहोत्सवचे उदघाटन करण्यात आले. दिनांक १० ऑगस्ट ते १७ ऑगस्ट कालावधीसाठी ग्रंथ प्रदर्शनाचे आयोजन करण्यात आले.

दिनांक १२ ऑगस्ट रोजी विद्यापीठातील सर्व महाविद्यालये आणि प्रशासकीय कार्यालयामध्ये "कार्यालयीन स्वच्छता अभियान" राबविण्यात आले. दिनांक १३ ऑगस्ट ते १५ ऑगस्ट रोजी "घर घर तिरंगा" अभियाना अंतर्गत विद्यापीठातील चर्चगेट, जुहू, पुणे, गिरगाव आणि श्रीवर्धन आवारात ध्वजारोहण करण्यात आले, सदर कार्यक्रमाला मा. प्रा. उज्वला चक्रदेव कुलगुरू, एसएनडीटी महिला विद्यापीठ, प्र-कुलगुरू, कुलसचिव, विद्यापीठातील अधिकारी, शिक्षक, शिक्षकेत्तर कर्मचारी आणि विद्यार्थिनींनी सहभाग घेतला.

दिनांक १४ ऑगस्ट रोजी विद्यापीठाच्या जुहू आवरामध्ये मा. प्रा. उज्वला चक्रदेव, कुलगुरू, एसएनडीटी महिला विद्यापीठ ह्यांच्या शुभहस्ते मिनी मॅराथॉनचा (RUN FOR EMPOWERMENT) शुभारंभ करण्यात आला, ह्यामध्ये विद्यापीठातील प्राचार्य, संचालक, विभाग प्रमुख, अधिकारी, शिक्षक, शिक्षकेत्तर कर्मचारी आणि अंदाजे ७०० विद्यार्थिनींनी आणि कर्मचार्यांनी सहभाग घेतला.

दिनांक १५ ऑगस्ट रोजी विद्यापीठाच्या जुहू आवारामध्ये प्रा. उज्वला चक्रदेव, कुलगुरू, एसएनडीटी महिला विद्यापीठ ह्यांच्या शुभहस्ते स्वातंत्र्य दिन ध्वजारोहण आणि वृक्षारोपण कार्यक्रम संपन्न झाला. प्रमुख अतिथि श्री. अजय दत्तानी, सह संचालक, सनातन टेक्सटाईल कंपनी म्हणून उपस्थित होते. या कार्यक्रमामध्ये देशभक्ती पर गीते, मल्लखांब प्रात्येक्षिके, पथनाट्य, शास्त्रीय नृत्य इ. चा समावेश होता. सदर कार्यक्रमाला विद्यापीठातील प्राचार्य, संचालक, विभाग प्रमुख, अधिकारी, शिक्षक, शिक्षकेत्तर कर्मचारी, एनसीसी

कॅडेट आणि विद्यार्थिनीं सहभागी झाल्या होत्या.

दिनांक १० ऑगस्ट ते १५ ऑगस्ट रोजी स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव अंतर्गत विविध स्पर्धा घेण्यात आल्या. यामध्ये निबंध लेखन, रांगोळी, भित्तिचित्र, स्वरचित कविता, समुह गाणी एकल नृत्य इ. स्पर्धा आयोजित करण्यात आल्या होत्या. या स्पर्धामध्ये अंदाजे १००० पेक्षा जास्त विद्यार्थिनींनी सहभाग घेतला. दिनांक १७ ऑगस्ट रोजी कार्यक्रमाचा समारोप व बक्षीस वितरण समारंभ आयोजित करण्यात आला होता. कार्यक्रमासाठी प्रमुख अतिथि डॉ. अनुराधा सिंह, इंटरनॅशनल फिल्म एडिटर, डॉक्युमॅंट्री फिल्म मेकर अँड डायरेक्टर उपस्थित होत्या. आपल्या भाषणात त्यांनी त्यांच्या प्रवासाची प्रेरणादायी कहाणी सांगितली. बिहारच्या छोट्याशा गावातून सुरू झालेला त्यांचा प्रवास हॉलीवुड पर्यन्त कसा यशस्वी झाला हे त्यांनी अत्यंत दृढस्पर्शी शब्दांमध्ये विद्यार्थिनींसमोर मांडले. त्या म्हणाल्या की, स्वप्न पाहणे आवश्यक आहे पण दृष्टीकोण हा सकारात्मक असण्याची आवश्यकता आहे. तरच योग्य मार्गाची अचूक निवड करता येते. नकारात्मक गोष्टींना बाजूला सारा आणि सकारात्मकतेची कास धरा तरच आयुष्यात यशस्वी व्हाल असा कानमंत्रही डॉ. अनुराधा सिंह यांनी विद्यार्थिनिंना दिला. अधिवक्ता निर्मला सामंत प्रभावळकर, माजी महापौर आणि माजी राज्य महिला आयोग अध्यक्षा उपस्थित होत्या. अध्यक्षस्थान प्रा. उज्वला चक्रदेव, कुलगुरू, एसएनडीटी महिला विद्यापीठ यांनी भूषविले. त्या आपल्या भाषणात म्हणल्या, तिरंगा आपल्या मनामनात, घराघरात सर्वत्र आहे. तिरंग्याच्या तीन रंगानी सर्व सभोवताल व्यापून टाकला आहे. आपल्या मनातील देशप्रेम व्यक्त करण्याची आपल्याला संधी प्राप्त झाली असून स्वातंत्र्याच्या वेदीवर बलिदान करणार्यांची वीर गाथा आपल्याला जीवंत ठेवायची

आहे. आपल्या उत्तम कार्यातून सकारात्मक ऊर्जा प्रक्षेपित करणे आवश्यक आहे असे प्रा. उज्वला चक्रदेव यावेळी म्हणाल्या. समारंभामध्ये ५० बक्षीसांचे वितरण करण्यात आले. याबरोबरच नावाजलेल्या माजी विद्यार्थिनींना देखील गौरवित करण्यात आले. याप्रसंगी विद्यार्थिनींनी संस्कृतिक कार्यक्रम सादर केले. सदर कार्यक्रमामध्ये शासन परिपत्रकाप्रमाणे सकाळी ११.०० पाटकर सभागृह, एसएनडीटी महिला विद्यापीठ येथे समुह राष्ट्रगीत गायन करण्यात आले. पाहुण्यांचा परिचय कुलसचिव (अति. भार) डॉ. वंदना शर्मा यांनी करून दिला.

International Conference in Education (ICE 2)

The International Conference in Education (ICE2) was convened from December 1-4, 2021, by the Department of Special Education (DSE), SNDT Women's University (SNDTWU) in collaboration with the National Institute for the Empowerment of Persons with Visual Disabilities (NIEPVD) with the theme 'Global Challenges in Education: Resilience and Reinvention'.

The conference under the patronage of Hon'ble Vice Chancellor Prof. Ujwala Chakradeo along with the convenors Prof. Sujata Bhan, HOD, DSE & Dr Himangshu Das, Director, NIEPVD, boasted of a truly international panel of 15 speakers and resource persons from India and various countries like, Africa, Australia, Bhutan, Canada, England, Finland, Greece, Israel, Italy, United States of America and United Arab Emirates. The 4-day event coordinated by Ms Betty Abraham, Assistant Professor, DSE, SNDTWU, had 185 participants across Zoom and YouTube.

Hon'ble Vice Chancellor Prof. Alok Kumar Chakrawal, Guru Ghasidas Vishwavidyalaya, Bilaspur, Hon'able Vice Chancellor Prof. Amie Upadhyay, Dr Babasaheb Ambedkar Open University (BAOU), Padma Shri Dr Uma Tuli, Founder & Managing Secretary, Amar Jyoti Charitable Trust and Dr Subodh Kumar, Member Secretary RCI, stalwarts in their own rights graced the inauguration and valedictory ceremonies. The conference also enjoyed a special status accredited by Rehabilitation Council of India (RCI) as being a part of the Continuous Rehabilitation Education (CRE) program.

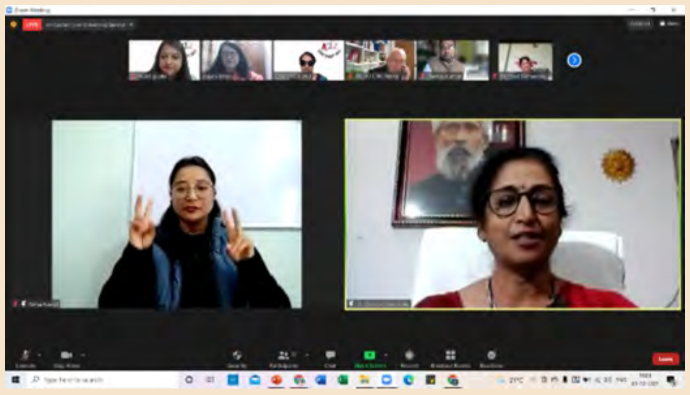

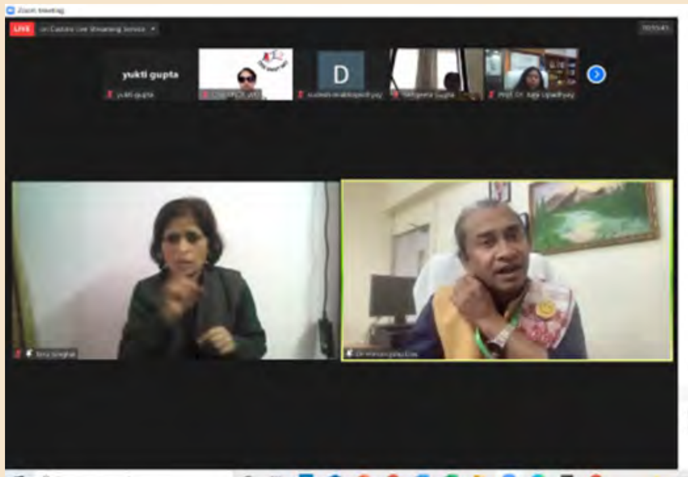

Dept. of Special Education

National Online Conference on "NEP-2020 Simplified: Pathways to EdTech Implementation

Department of Educational Technology entered into its Golden Jubilee year in 2022-23. The year-long celebrations started with the National Online Conference on "NEP-2020 Simplified: Pathways to EdTech Implementation" during June 25-26, 2022 in collaboration with Central Institute of Educational Technology (CIET), NCERT.

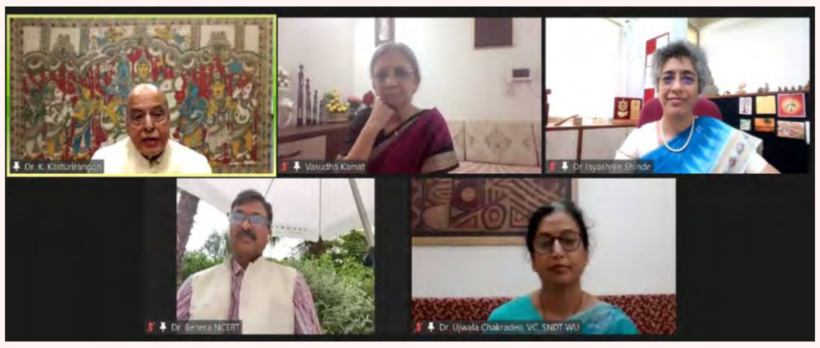

The unique features of this conference were the keynote addresses by the eminent scholars to simplify underlying principles and recommendations of NEP-2020and multiple parallel workshops for the skill development in the domain of educational technology.

The conference was inaugurated by Hon'ble Dr. K. Kasturirangan, Chairperson, National Education Policy (NEP-2020) Draft Committee, GoI; Former Head, ISRO and Former Member, Planning Commission and Padma Vibhushan Awardee. Dr Kasturirangan delivered his keynote on "Multidisciplinary Approach to Higher Education".

Hon'ble Vice-Chancellor Prof. Ujwala Chakradeo presided over the Inaugural session. She also inaugurated 50-year logo of the department designed by Mr Dhananjay Mahakal and wished the department.

Prof. Vasudha Kamat, Chairperson, Governing Board, CEC - UGC; Member, National Education Policy (NEP-2020) Draft Committee, GoI; Former Vice-Chancellor, SNDTWU; Former Jt. Director, CIET-NCERT, and the former Had, Department of Educational Technology, SNDTWU Former Head of the Department, Former Vice-Chancellor-SNDTWU, Former Jt. Director, CIET-NCERT graced the occasion. The Inaugural session followed by her Keynote on "Implementation of NEP and responsibilities of HEIs".

The second keynote address was on "ABC of ABC (Academic Bank of Credits)" by Prof. Sandeep Sancheti, Provost (Vice Chancellor), Marwadi University; Member Executive Council, Association of Commonwealth Universities (ACU), London; Former Vice Chancellor SRMIST Chennai; Former President Manipal University Jaipur; Former Director NITK Surathkal, NIT Delhi and NIT Goa.

The third keynote address was on the topic of "Enabling Disruption" by Shri. Viplav Baxi, Author of 'WhatIfEDU'; SVP & Chief Product Officer, Knimbus.

The conference started with six pre-conference workshops on day one titled '360 degrees: developing Learning resource', 'Assistive Technology', 'Bringing Interactivity in MOOCs', 'Developing interactive OER', 'Mainstreaming (Integrating) OERs in teaching-Learning' and 'Planning for Blended Learning'. Another set of multiple parallel workshops was offered on the topics 'Cooperative Learning Strategies in Online environment', 'Data Analytics in Teaching learning', 'eAssessment', 'Game-based learning & Gamification', 'ICT tools for Collaborative Learning' and 'Problem Based Learning Curriculum Development Approach'. Such kind of hands-on-focussed modality of the conference was much appreciated by the participants.

The conference ended with the Valedictory Session for which Prof. M.M. Pant, Former Pro-Vice Chancellor, Indira Gandhi National Open University (IGNOU); Faculty at IIT Kanpur was the Chief Guest. Prof. Pant delivered his Valedictory Address on "Education 5.0". Prof. Ujwala Chakradeo, Hon'ble Vice-Chancellor, SNDTWU enlightened all with her Presidential Address. Prof. Amarendra Behera, Director, CIET-NCERT welcomed the guest and the audience for the session. Dr Madhavi Dharankar, Associate Professor, Department of Educational Technology, SNDTWU presented the report of the conference. Dr Jayashree Shinde, Head, Dept of Educational Technology, and Director, Teaching-Learning Centre, SNDTWU delivered the vote of thanks.

"All sessions were streamed live on Youtube and are available at detsndt.ac.in.

Dept. of Education & Technology

ALUMNI ACHIEVEMENT

Premlila Vithaldas Polytechnic, TATA Dept of Food Technology's alumni Ms Bijal Doshi has been awarded Food & Beverage Lifestyle Icon trophy in Dadasaheb Phalke icon international 2022, held in Dubai. This is in the category of Woman entrepreneur.

P. V. Polytechnic

प्रेमचंद जयंती व हिन्दी साहित्य सभा का उद्घाटन समारोह

श्रीमती पी.एन. दोशी महिला महाविद्यालय के हिंदी विभाग द्वारा आजादी का अमृत महोत्सव के अंतर्गत प्रेमचंद जयंती व हिन्दी साहित्य सभा उद्घाटन समारोह का आयोजन किया गया।

समारोह का संयोजन और संचालन हिंदी विभाग के अध्यक्ष डॉ वेदप्रकाश दुबे ने किया। इस अवसर पर बतौर मुख्य अतिथि एस. एन. डी. टी. महिला विश्वविद्यालय, मुम्बई की प्रोफेसर व हिन्दी विभागाध्यक्ष डॉ. सुनीता साखरे ने अपने वक्तव्य में प्रेमचंद को हिंदी साहित्य का पुरोधा साहित्यकार बताते हुए कहा कि "प्रेमचंद की दृष्टि बहुत विराट थी। उनका कथा साहित्य आज भी विभिन्न विमर्शों के पटल पर है। आज का विमर्श नया हो सकता है लेकिन प्रेमचंद की दृष्टि बहुत गहरी और उनके चिंतन का पाट बहुत चौड़ा है।" प्रेमचंद के विभिन्न कथासाहित्य का उल्लेख करते हुए प्रोफेसर साखरे ने उसमें निहित जीवन दृष्टि पर प्रकाश डाला। कार्यक्रम में स्वागत वक्तव्य महाविद्यालय की प्रिंसिपल डॉ. आशा मेनन ने किया। हिन्दी विभाग से सम्बद्ध हिंदी साहित्य सभा का उद्घाटन मुख्य अतिथि प्रोफेसर सुनीता साखरे ने किया। कार्यक्रम में तिरंगा गीत राजेन्द्र सावंत ने प्रस्तुत किया और आभार प्रदर्शन हिन्दी साहित्य सभा की पदाधिकारी कृष्णा शर्मा ने किया। महाविद्यालय के उपप्राचार्य द्वय प्रो. माधुरी वैद्य और प्रो. रेखा रणदिवे के साथ अमरीन शेख, साक्षी पाल, रूबी पाठक,प्रीति यादव, कविता, नामिरा के अलावा प्रचुर मात्रा में विद्यार्थी कार्यक्रम में उपस्थित थे। इस अवसर पर प्रेमचन्द की कहानियों पर आधारित 4 डाक्यूमेंट्री फ़िल्म का प्रदर्शन किया गया।

बी.एम. रुइया गर्ल्स कॉलेज के हिंदी विभाग द्वारा आयोजित की गई गतिविधियाँ

तुलसी जयंती पर बी.एम. रुइया गर्ल्स कॉलेज में काव्य पाठ एवं परिचर्चा...

4अगस्त 2022(मुंबई) को हिंदी विभाग द्वारा भारतीय साहित्य के मनीषी रचनाकार गोस्वामी तुलसीदास की जयंती के शुभ अवसर पर तुलसीदास की रचनाओं का काव्य पाठ और परिचर्चा का आयोजन किया गया। इसमें 6 छात्राओं ने तुलसीदास की रचनाओं का काव्य पाठ किया तथा 23 छात्राएँ परिचर्चा में सम्मिलित रहीं।

जश्न-ए-आज़ादी Achievement @75 के अंतर्गत 'संविधान निर्माण और महिला सदस्यों की भूमिका पर राष्ट्रीय व्याख्यान माला का तेरहवाँ पुष्प संपन्न...

13 अगस्त' 2022 (मुंबई) को ' जश्न- ए- आजादी: अमृत महोत्सव'(Achievement @75) के अंतर्गत राष्ट्रीय व्याख्यानमाला के तेरहवें पुष्प का आयोजन हिंदी विभाग एवं IQAC के संयुक्त संयोजन में 13 अगस्त' 2022 को जश्न-ए-आज़ादी Achievement @75 के रूप में 'संविधान निर्माण और महिला सदस्यों की भूमिका' विषय पर इंदिरा गांधी कला केंद्र, नई दिल्ली के अध्यक्ष श्री राम बहादुर राय जी का व्याख्यान हुआ। उन्होंने संविधान निर्माण में महिला सदस्यों के योगदान से हम सभी को अवगत कराते हुए कहा कि इन महिला सदस्यों ने संविधान के निर्माण में न केवल महत्वपूर्ण भूमिका निभाई बल्कि एक नये भारत के निर्माण की नींव भी रखीं। व्याख्यान का संचालन श्री रामलखन पाल ने और धन्यवाद ज्ञापन डॉ सुनीता मिश्रा ने किया।

17 अगस्त 2022(मुंबई) को 'आज़ादी का अमृत महोत्सव' के उपलक्ष्य में बी.एम. रुइया गर्ल्स कॉलेज के हिंदी विभाग द्वारा IQAC के संयुक्त संयोजन में 'स्वतंत्रता संग्राम के गुमनाम नायकों' पर 'प्रपत्र वाचन एवं परिचर्चा' सफलतापूर्वक संपन्न हुई। इस परिचर्चा में लगभग 52 छात्राएँ सहभागी रहीं जिनमें से 20छात्राओं ने भारतीय स्वतंत्रता संग्राम के गुमनाम नायकों पर अपने प्रपत्रों का वाचन किया। इस कार्यक्रम का संचालन तृतीय वर्ष की छात्रा प्राची सिंह और धन्यवाद राजश्री राम ने किया।

भारतीय राज्य घटनेवरील चित्रप्रदर्शन

रेखा व रंगकला विभागाने (पुणे) स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव साजरा करताना बॅचलर ऑफ विज्युअल आर्ट आणि मास्टर ऑफ विज्युअल आर्टच्या विद्यार्थिनींचे 'भारतीय राज्य घटनेच्या मूळ आवृत्ती मधील चित्रांकनावर आधारित चित्र प्रदर्शन दि. ४ ते ६ ऑगस्ट या कालावधीत आयोजित केले. चित्र प्रदर्शनाचे उद्घाटन पदव्युत्तर अध्ययन विभागाचे समन्वयक प्रा. चंद्रकांत मिसाळ यांनी केले. उद्घाटन प्रसंगी आर्ट अँड कॉमर्सचे प्राचार्य प्रा. सुभाष पाटील यांनी राज्य घटनेतील समतेच्या तत्वावर आपले विचार मांडले. या प्रसंगी बी.व्ही.ए. आणि एम.व्ही.ए. परीक्षेत प्राविण्य मिळविलेल्या तसेच जहांगीर कलादालनातील मान्सून शो मध्ये निवड झालेल्या विद्यार्थीनींचा सत्कार करण्यात आला.

याचा दिवशी प्रसिद्ध चित्रकार आणि कला इतिहास अभ्यासक डॉ. श्रीकांत प्रधान यांचे 'भारतीय चित्रकला आणि भारतीय राज्य घटना' या विषयावर व्याख्यान झाले. प्राचीन भारतीय चित्रकलेतील स्त्री चित्रकर्त्यांची माहिती त्यानी दिली. तसेच राज्य घटनेतील स्त्री चित्रकर्तींच्या योगदानाबद्दल त्यांचे अभ्यासपूर्ण विवेचन झाले. एसएनडीटी महिला विद्यापीठाच्या पदव्युत्तर विभागाच्या सभागृहात आयोजित केलेले सदर प्रदर्शन सर्वांसाठी खुले होते.

✿ **Dept. of Drawing & Painting**

मराठी प्रमाण लेखन कार्यशाळा संपन्न

एसएनडीटी महिला विद्यापीठाच्या मराठी विभागातर्फे आयोजन

एस.एन.डी.टी महिला विद्यापीठाच्या मराठी विभागातर्फे मराठी प्रमाण लेखन कार्यशाळा राज्य गुप्तवार्ता विभाग,महाराष्ट्र पोलीस यांच्यासाठी आयोजित करण्यात आली होती. महाराष्ट्र पोलीस मुख्यालयात ही कार्यशाळा यशस्वीपणे पार पडली. श्री. वैभव चाळके हे या कार्यशाळेस प्रमुख वक्ते म्हणून लाभले. ही कार्यशाळा यशस्वी होण्यासाठी प्रा.डॉ.अरूणा दुभाषी, प्रा.डॉ.सुनिल रामटेके, प्रा.डॉ.अनुराधा पोतदार, प्रा.डॉ.राजश्री पाटील तसेच राज्य गुप्तवार्ता विभागाने विशेष प्रयत्न केले. या कार्यशाळेस प्रा.डॉ.प्रभाकर चव्हाण व प्रा. अमेय महाजन यांची विशेष उपस्थिती होती.राज्य गुप्तवार्ता विभागाचे आयुक्त,श्री. आशुतोष डुंबरे व पोलीस उपायुक्त, श्री.अनिल पारस्कर यांचे विशेष मार्गदर्शन लाभले.

गाथा संघर्षाची... एक प्रेरणादायी विशेष सत्र

एस.एन.डी.टी महिला विद्यापीठाच्या आजीवन अध्ययन आणि विस्तार विभाग तसेच समाजकार्य विभागातर्फे श्री. नारायण इंगळे, मा. परि.वन परिक्षेत्र अधिकारी ह्यांचे विशेष सत्र विद्यार्थिनींसाठी ठेवण्यात आले होते. मा. कुलसचिव, डॉ. वंदना शर्मा ह्यांच्या हस्ते त्यांचा सत्कार करण्यात आला.

आपल्या जीवनातील संघर्ष श्री.नारायण इंगळे यांनी उपस्थितांसमोर व्यक्त केला. सर्व वातावरण अत्यंत भावूक झाले होते. अनाथांच्या वास्तववादी आयुष्याचे प्रश्न त्यांनी मांडले.स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सवी वर्षानिमित्त हे विशेष प्रेरणादायी सत्र आयोजित करण्यात आले होते त्यामुळे विद्यार्थिनींना नक्कीच प्रेरणा मिळेल असे मत मा.संचालक, प्रा.डॉ.प्रभाकर चव्हाण यांनी व्यक्त केले.

कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी प्रा. डॉ. प्रभाकर चव्हाण होते.कार्यक्रमाच्या शेवटी आभार प्रदर्शन समाजकार्य विभागाच्या सहाय्यक प्राध्यापक डॉ.हेमांगी कडलक ह्यांनी व्यक्त केले.एक भारत श्रेष्ठ भारत या उपक्रमाअंतर्गत हे विशेष प्रेरणादायी सत्र आयोजित करण्यात आले होते.

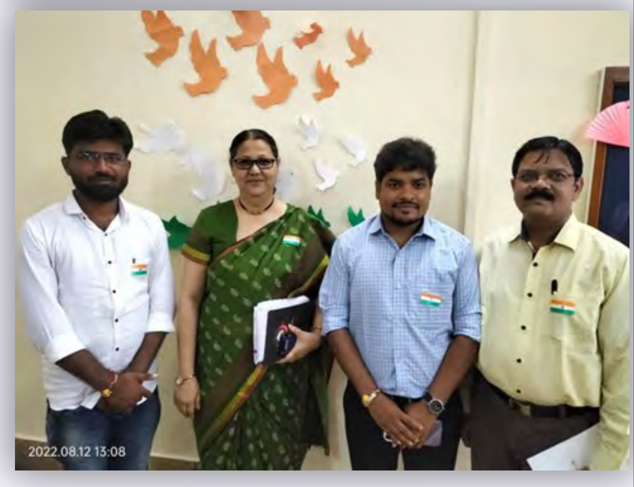

इतिहास विभागाचे 'आत्मनिर्भर भारतीय स्त्री' या विषयावर भित्तीचित्रांचे एक प्रदर्शन

स्वातंत्र्याचा सुवर्णमहोत्सव या कार्यक्रमाअंतर्गत श्री. ना.दा. ठा. महिला विद्यापीठाच्या इतिहास विभागाने 'आत्मनिर्भर भारतीय स्त्री' या विषयावर १० ऑगस्ट ते १७ ऑगस्ट २०२२ या कालावधीत भित्तीचित्रांचे एक प्रदर्शन मांडले. या कार्यक्रमाचे उदघाटन विशेष पोलिस महानिरीक्षक, मानवी हक्क आयोग, महाराष्ट्र राज्य डॉ. रवींद्र शिसवे यांच्या हस्ते करण्यात आले. या प्रदर्शनातून ए. एम. इतिहास विभागाच्या विद्यार्थिनींनी आधुनिक काळातील भारतीय स्त्रीचा आतापर्यंतचा प्रवास तसेच स्वातंत्र्य आंदोलन, इतर सामाजिक चळवळी आणि क्रीडा, कला, साहित्य, नाटक ई. क्षेत्रांना स्त्रियांनी दिलेल्या योगदानाचा परामर्श घेण्यात आला. इतिहास विभाग प्रमुख डॉ. जास्वंदी वांबूरकर यांनी प्रमुख पाहुण्यांचे स्वागत केले आणि या भित्तीचित्रांचा परिचय प्रमुख पाहुण्यांना करून दिला. यावेळी विद्यापीठातील इतर मान्यवरही उपस्थित होते. इतिहास विभागातील डॉ. मेहेरज्योती सांगळे यांनी सर्वांचे आभार मानले.

Ph. D Defence Viva Voce Examination of Mrs. Suvarna Bhujbal

The Viva voce examination of Mrs. Suvarna Bhujbal was conducted on August 04, 2022 on the 1st floor, Department of Social Work, SNDT Women's University, churchgate campus. The Viva Voce began with welcome and external/internal referees by the chairperson Dr. Prabhakar Chavan. Mrs. Bhujbal made a brief presentation of her thesis title, 'Mutual consent divorce within one year of marriage: A study in the Family Court, Mumbai Under the guidance of Dr.Rohini Sudhakar.
Research topics was pertinent following the presentation, the external referee Dr. Lidwin Dias, Principal, Nirmala Niketan College of Social Work, Churchgate, Mumbai asked some significant questions, which the scholar could defend satisfactory. Information about research was given by internal referee Dr. Prabhakar Chavan, Head I/c. Department of Social Work, SNDT WU, Mumbai. Thereafter questions were asked by students, teachers, Ph.D Scholars attending Viva Voce examination which the Scholars could defend satisfactory. All the participants appreciated the research work done by the Scholar. The Viva voce ended with the vote of thanks by Chairperson.

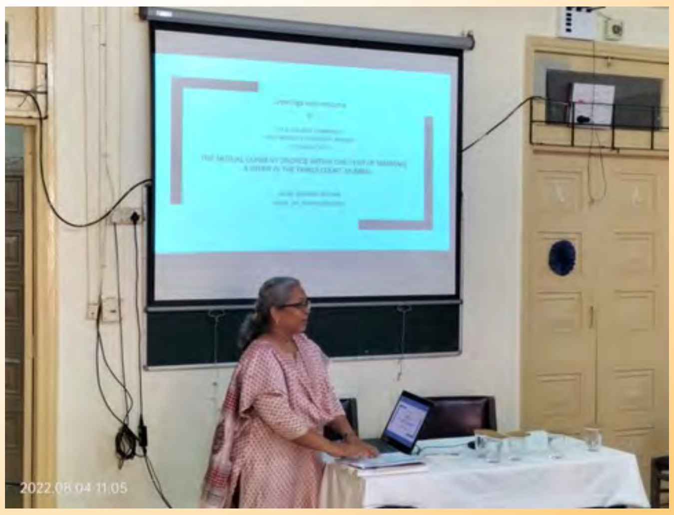

हिंदी विभाग : एक परिचय

भारत रत्न महर्षि कर्वे उन महान विभूतियों में से एक है, जिन्होंने नारी के सम्मान के साथ जीना सिखलाया। उन्होंने भारत के पहले महिला विश्वविद्यालय की स्थापना १९१६ में पाँच बालिकाओं को लेकर की। यह भी संयोग है कि सन् १९७२ में हिंदी विभाग की शुरुआत भी पाँच बालिकाओं से ही हुई। हिंदी आज भारत की सम्पर्क भाषा ही नहीं, हमारी राष्ट्रीय अस्मिता की पहचान भी है। अत: इसका पढ़ा-पढ़ाया जाना भाषिक राष्ट्रीयता को समृद्ध करना है।
सन् १९७२ से लेकर अब तक हिंदी प्राध्यापकों ने हिंदी विभाग को समृद्ध और विकास की ओर अग्रसर किया, जिनमें प्रो. उर्वशी जे. सूरती, डॉ. पुष्पा जौहरी, प्रो. उमा शुक्ला, प्रो. माधुरी छेड़ा, प्रो. सत्यदेव त्रिपाठी और डॉ. नगमा जावेद हैं तथा वर्तमान में प्रो. सुनीता साखरे के निर्देशन में विभाग अपनी उपलब्धियों की ओर निरंतर अग्रसर है।
विश्वविद्यालय के पाठ्यक्रम की दृष्टि से विभाग हिंदी साहित्य व भाषा के समस्त प्रमुख आयामों की विशद एवं गहन जानकारी देता है, महिला विश्वविद्यालय होने के नाते विशेष रूप से छात्राओं को हिंदी के महिला-लेखन से भी परिचित कराया जाता है। विकल्प के रूप में अपने पाठ्यक्रम में कौशल विकास के वृद्धि हेतु कई विषयों का अध्ययन कराया जाता है जैसे - धारावाहिक लेखन, विज्ञापन लेखन, अनुवाद कला, पत्रकारिता, रचनात्मक लेखन आदि।
आज संपर्क भाषा के नाते सरकारी-गैरसरकारी कार्यालयों में हिंदी में कामकाज का एक व्यापक क्षेत्र बन चुका है। अत: इसकी रोजगारपरकता को ध्यान में रखते हुए 'प्रयोजनमूलक हिंदी' एवं मीडिया के क्षेत्र में हिंदी की असीम संभावनाओं की पूर्ति के लिए 'जनसंचार माध्यम' जैसे पाठ्यक्रम भी अध्ययन में शामिल किये गए हैं, ताकि इस शिक्षा से छात्राएँ स्वावलंबी भी हो सकें, जो आज के भारतवर्ष में महिलाओं की सबसे बड़ी त्रासदी और चुनौती है।
हिंदी साहित्य में एम.ए. करने के उपरांत सरकारी और गैर सरकारी कार्यालयों में हमारी छात्राएँ मुकाम हासिल कर चुकी है। जैसे - राजभाषा अधिकारी, अनुवादक, सहायक प्रोफेसर, स्कूली व्याख्याता, अध्यापक, टेलीविजन, पत्रकारिता, नाटक और फिल्म के क्षेत्र में अपना योगदान दे रही है।
हिंदी विभाग में अपना स्वयं का एक पुस्तकालय और विश्वविद्यालय का पुस्तकालय है, जिसके माध्यम से अध्ययन के लिए सामग्री उपलब्ध कराई जाती है। शैक्षिक एवं आर्थिक रूप से कमजोर छात्राओं को विभाग विशेष सुविधाएँ उपलब्ध कराता है। विभाग के प्राध्यापकों ने अपने शोध क्षेत्र में विशेषज्ञता हासिल की, जिनके अनुभवों का लाभ छात्राओं को मिलता है। प्रतिवर्ष हमारी छात्राएँ सेट और नेट की परीक्षा उतीर्ण करती है और पीएच.डी. की उपाधि भी प्राप्त करती है। और अनेक सांस्कृतिक एवं साहित्यिक गोष्ठियों में सम्मिलित होती है। हिंदी साहित्य से एम.ए. करने पर सम्भावनाएँ अनेक हैं।

✿ प्रो. सुनीता साखरे
विभाग प्रमुख, हिंदी विभाग

एसएनडीटी महिला विद्यापीठात डॉ.रवींद्र शिसवे यांचे हस्ते ग्रंथ प्रदर्शनाचे उद्घघाटन..

दिनांक १० ऑगस्ट २०२२ रोजी एसएनडीटी महिला विद्यापीठाच्या चर्चगेट आवारातील महर्षी कर्वे ज्ञान स्रोत केंद्रात ग्रंथ प्रदर्शनीचे उदघाटन राज्य मानवी हक्क आयोगाचे विशेष पोलीस महानिरीक्षक डॉ.रवींद्र शिसवे यांच्या हस्ते करण्यात आले.
यावेळी अध्यक्षस्थानी विद्यापीठाच्या प्र-कुलगुरू डॉ.रुबी ओझा व विशेष उपस्थिती म्हणून ज्ञान स्रोत केंद्राचे संचालक डॉ.सुभाष चव्हाण उपस्थित होते. या कार्यक्रमात
स्वातंत्र्याच्या अमृत महोत्सवानिमित्य आयोजित 'उत्सव आत्मनिर्भरतेचा' अंतर्गत विविध उपक्रमाचे आयोजन सलग सात दिवस राहणार असून याची सुरुवाज आजपासून ग्रंथ प्रदर्शनाने झाली आहे. ग्रंथ प्रदर्शन दिनांक १० ते १७ ऑगस्ट २०२२ पर्यंत राहणार असून या प्रदर्शनात प्राचीन इतिहास ते आधुनिक भारत या संधर्भात ग्रंथ , स्त्रीविकास चळवळ , देशाच्या विकासामध्ये योगदान असलेल्या महान पुरूशांची चरित्र तसेच देशाच्या प्रगतीचा लेखा-जोखा मांडणारे ग्रंथ असे एकूण ६०० ग्रंथ ,लेख ,मासिके आणि अनेक तक्ते यांचा समावेश आहे तसेच विद्यापीठाच्या स्थापने पासून ज्या महान व्यक्तींनी भेटी दिल्या त्या सर्वांचे फोटो ही ठेवण्यात आले ही बाबा खूपच कुतूहल निर्माण करणारी ठरली आहे. भारतरत्न महर्षी कर्वे ज्ञान स्रोत केंद्रामध्ये एकूण ४ लाख ग्रंथ,४०० नियतकालिके,१५०००० ई जर्नल ,५८ डेटाबेस एवढा समृध्द साठा आहे. या केंद्रातर्फे विद्यार्थिनींना २४ तास ऑनलाईन सेवा सुद्धा दिली जाते.